

ශීර්ෂය 246 - දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

ශීර්ෂය 246 - දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශය හා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශවලින් සමන්විත 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 11(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් ඇතුළත් සම්පිණ්ඩන වාර්තාව 2023 මැයි 31 දින ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. විගණන පනතේ 11(2) වගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුවට අදාළ වාර්ෂික විස්තරාත්මක කළමනාකරණ විගණන වාර්තාව 2023 ජූනි 05 දින ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(6) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10 වගන්තිය ප්‍රකාරව මෙම වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලින් 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහය පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් මාගේ වගකීම, විගණකගේ වගකීම යන වගන්තියේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබා ගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ හා ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම

පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව හා 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වගන්තියේ සඳහන් විධිවිධානවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කෙරෙන පරිදි මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම හා වංචා සහ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම වේ.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුව විසින් වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වා ගෙන යා යුතුය.

ජාතික විගණන පනතේ 38(1)(ඇ) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වා ගෙන යනු ලබන බවට ගණන්දීමේ නිලධාරී සහතික විය යුතු අතර එම පද්ධතියේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව කලින් කල සමාලෝචනයක් සිදු කර ඒ අනුව පද්ධතිය ඵලදායී ලෙස කරගෙන යාමට අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදු කරනු ලැබිය යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය පිළිබඳ විගණකගේ වගකීම

සමස්ථයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා හා වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකාධිපති වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කර ගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇති විය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කර ගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම් හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මඟහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

මාගේ විගණනය තුළදී හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව ගණන්දීමේ නිලධාරී දැනුවත් කරන ලදී.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6(1)(ඇ) වගන්තිය ප්‍රකාරව පහත සඳහන් කරුණු මා ප්‍රකාශ කරමි.

- (අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වන බවට,
- (ආ) ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ මා විසින් කර තිබුණු පහත සඳහන් නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.

ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ වාර්තාවේ ඡේද යොමුව	ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණු නිර්දේශය	මෙම වාර්තාවේ ඡේද යොමුව
1.6.1.1(අ)	භාණ්ඩාගාර තොරතුරු හා දෙපාර්තමේන්තු පොත් අතර පවතින වෙනස්කම් නිවැරදිව හඳුනාගෙන ගැලපිය යුතුය.	1.6.1(I)(i)
1.6.1.1(ආ)	මූල්‍ය ප්‍රකාශන හා පාලන ගිණුම් අතර පවතින වෙනස්කම් නිවැරදිව හඳුනාගෙන ගැලපිය යුතුය.	1.6.1(I)(ii)
1.6.1.1(ඇ)	භාණ්ඩාගාර පොත් හා දෙපාර්තමේන්තු පොත්, මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ නිවැරදිව සැසඳීම් කළ යුතුය.	1.6.1(I)(iii)
1.6.1.3	අවිනිශ්චිත ගිණුමේ ශේෂය නිවැරදිව හඳුනාගෙන අවශ්‍ය ගැලපීම් කර නිරවුල් කළ යුතුය.	1.6.1(I)(iv)
2.1.1 (ඈ)	වෙනසට හේතු හඳුනා නිවැරදි කළ යුතුය.	2.1.1 (xiii)

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

1.6.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

(අ) ආදායම් ලැබීම්

දෙපාර්තමේන්තුව අදාළ ආදායම් ලැබීම් ගිණුම්ගත කිරීමේදී පහත සඳහන් අඩුපාඩු නිරීක්ෂණය විය.

විගණන නිරීක්ෂණය

ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් නිර්දේශය දැක්වීම

(I) නොසැසඳීම්

ආදායම් සංකේතයක් මෙන්ම පාලන ගිණුමක් ලෙස ද ක්‍රියා කරන සාමූහික නොවන ආදායම් බදු සංකේත අංක 10.04.02.99 දරන ආදායම් සංකේතය යටතේ පහත වෙනස්කම් නිරීක්ෂණය විය.

පාලන ගිණුම නිවැරදිව සැසඳීම් කළයුතු බව

(i) භාණ්ඩාගාරයේ තොරතුරු අනුව, යටෝක්ත පාලන ගිණුමට සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ දී සිදුකළ බැරකිරීම් හා දෙපාර්තමේන්තු ආදායම් වර්ගීකරණයේදී පාලන ගිණුම අනුව ආදායම අතර රු.74,895,115 ක නොසැසඳීමක් නිරීක්ෂණය විය.

මුළු නොසැසඳීම් වටිනාකමින් රු.67,873,346 ක් මාර්තු හා මැයි මාසවලදී පාලන ගිණුමට සටහන් කර ඇති බව හා රු.7,021,768 පාලන ගිණුමට මාරු කිරීම සඳහා ලද ජ'නල් සටහනක් යොදන ලද බව.

- (ii) දෙපාර්තමේන්තු ආදායම් එකතු කල අගය මත බදු පාලන පාලන ගිණුම වර්ගීකරණයේ දී පාලන ගිණුමට ගිණුමේ හා වෙනත් පාලන නිවැරදිව සැසඳීම් අනුව ආදායම හා සමාලෝචිත ගිණුමේ වර්ගීකරණය නොකල කළයුතු බව වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ශේෂයන් ගෙන් වටිනාකම සකස් වී ඇති බව. අනෙකුත් ආදායම් පාලන ගිණුම අතර රු.31,271,937ක නොසැසඳීමක් නිරීක්ෂණය විය.
- (iii) අංක 10.04.02.99 දරන අනෙකුත් ආදායම් සංකේතය යටතේ භාණ්ඩාගාර පොත් හා දෙපාර්තමේන්තු ශේෂ පිරික්සුම අනුව ශේෂය හා සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ශේෂය අතර රු. 42,915,041 ක නොසැසඳීමක් නිරීක්ෂණය විය. උක්ත වෙනසට අදාල හේතු ඉහත සඳහන් විමසුම් වලට අදාල පිළිතුරු මඟින් පැහැදිලි කර ඇති බව. ආදායම් වර්ගීකරණ නිවැරදිව සැසඳීම් කර මූල්‍ය ප්‍රකාශ පිළියෙල කළයුතු බව
- (iv) දෙපාර්තමේන්තු RAMIS දෙපාර්තමේන්තුවට ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිත ශේෂය පරිගණක පද්ධතිය තුළ 2022 නොරතුරු නොලැබෙන බැවින් බදු නිවැරදිව හඳුනාගෙන දෙසැම්බර් 31 දිනට වසර 07 කට ගෙවන්නා විසින් ඉල්ලීමක් කරන තුරු එම ගෙවීම් නිරවුල් කිරීම වැඩි කාලයක් පුරා නිරවුල් නොවී කිරීම සිදුකල නොහැකි බව. පවතින රු. බිලියන 5.6 ක අවිනිශ්චිත ශේෂයක් පැවතීම හේතුවෙන් හිඟ බදු ශේෂය එම ප්‍රමාණයෙන් අධි ගණනය වී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය. අවිනිශ්චිත ශේෂය නිරවුල් කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගතයුතු බව.
- (v) ආදායම් රැස්කිරීමේ බැංකු ගිණුම් මඟින් භාණ්ඩාගාරයට බැර වන මුදල්, බැංකු ගිණුම් ප්‍රකාශ සමඟ සසඳා, හඳුනා ගෙන ඇති වෙනස්කම් නිවැරදි කිරීමට කාලීනව පියවර ගෙන නොතිබීමෙන් ආදායම් ගිණුම්කරණය සම්බන්ධයෙන් අභ්‍යන්තර පාලනයේ දුර්වලතා පවතින බව නිරීක්ෂණය විය. මාසිකව සැසඳීම සිදු කරන අතර එහිදී හඳුනා ගන්නා දෝෂ නිවැරදි කිරීම සිදු කරනු ලබන බව ආදායම් රැස්කිරීමේ බැංකු ගිණුම් ප්‍රකාශ නිවැරදිව සැසඳීම් කළයුතු බව.

(II) මාසික ආදායම් වාර්තා කිරීමේදී නිවැරදිතාවය

බැංකුව විසින් රැස් කර මහා භාණ්ඩාගාරය වෙත ප්‍රේෂණය කරනු ලබන එකතු කළ අගය මත බදු හා භාණ්ඩ හා සේවා බදු මුදල් හැර අනෙකුත් සියලුම ආදායම් මහා භාණ්ඩාගාරයේ වෙනත් බදු ආදායම් පාලන ගිණුමේ වාර්තා කර අදාල වකුලේඛ ප්‍රකාරව ආදායම් වාර්තා නිසි පරිදි පිළියෙල කල යුතුය. ආදායම් අධීක්ෂණ අංශයෙන් පිළිතුරු ලබා ගත යුතු බව.

ආදායම් සංකේත අනුව වර්ගීකරණය කර මාසික ගිණුම් මගින් නිවැරදි ආදායම් සංකේතයට මාරු කිරීමේදී, 2015 ජූලි 20 දිනැති රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති වක්‍රලේඛ අංක 01/2015 හි විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කර නොතිබුණු අතර ඒ අනුව දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ මාස 04 කට අදාලව එම වර්ගීකරණයන් නිවැරදිව සිදු කර නොතිබුණි.

(III) ආදායම් වර්ගීකරණ දෝෂ

එකතු කළ අගය මත බදු ආදායමට අදාලව භාණ්ඩාගාර පාලන ගිණුමට බැර වන මුදල් මාසික සාරාංශ මඟින් මූල්‍ය සේවා, අනෙකුත් සේවා හා නිෂ්පාදන යන එකතු කළ අගය මත බදු ආදායම් සංකේත තුනට ගිණුම් කරනු ලැබේ. සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසානයට පාලන ගිණුමේ ඉතිරි වී පැවැති රු. 7,946,219 ආදායම් සංකේත අනුව හඳුනා ගැනීමෙන් තොරව අනෙකුත් සේවා ආදායම් සංකේතයට මාරු පත්‍ර මඟින් මාරු කිරීම හේතුවෙන් එකතුකළ අගය මත බදු මූල්‍ය සේවා, අනෙකුත් සේවා හා නිෂ්පාදන යන ආදායම් සංකේත තුනෙහිම ශුද්ධ ආදායමේ නිරවද්‍යතාව විගණනයේදී තහවුරු නොවීය.

ආදායම් අධීක්ෂණ අංශයෙන් ආදායම් සංකේත පිළිතුරු ලබා ගත යුතු බව. නිවැරදිව හඳුනාගෙන ආදායම් වර්ගීකරණය කළ යුතුය.

(ආ) විගණන සාක්ෂි නොවීම

පහත සඳහන් ගනුදෙනු සම්බන්ධයෙන් විගණන සාක්ෂි ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

විගණන නිරීක්ෂණය

ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් නිර්දේශය දැක්වීම

(I) දෙපාර්තමේන්තුව වෙත සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ඉදිරිපත් කරන ලද විගණන විමසුම් 08 කට 2023 මැයි 31 දින වන විටදී පිළිතුරු ඉදිරිපත් කර නොතිබුණු අතර, එම විමසුම්වලට අදාල ගණනය කළ හැකි ගනුදෙනුවල වටිනාකම රු. 26,243,200,680 ක් විය.

විගණන විමසුම් 6 ක්ම නිකුත් කර ඇත්තේ 2023 පෙබරවාරි මාසය හා ඉන් පසුව බවත් සමස්ථයක් ලෙස ගත්කල විගණන විමසුම් සඳහා පිළිතුරු සැපයීමේ කාල පමාවක් නොමැති බව. මුදල් රෙගුලාසි 155 ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.

(II) RAMIS පද්ධතියෙහි ක්‍රියාත්මක වන Appeal හා Objection යන උප මොඩියුල සඳහා ප්‍රවේශ වීමට විගණන කාර්යය මණ්ඩලයට ප්‍රවේශ අවසර ලබාදී නොතිබීම හේතුවෙන් RAMIS පද්ධතියෙහි Report මොඩියුලය මගින් ජනනය වන අභියාචනා වාර්තා වලට අදාළ යාවත්කාලීන කරන ලද තොරතුරු, පද්ධතිය තුළින් ලබා ගැනීමේ අවස්ථාව අභිමිච්ඛිතය. මේ හේතුවෙන් 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මතභේදයට තුඩු දුන් බදු අභියාචනා හා විමසීම් පිළිබඳව විගණනයට පරීක්ෂාකල නොහැකි විය.

ජාතික විගණන පනතේ 42 වගන්තිය ප්‍රකාරව විගණකාධිපතිවරයාට සහය දැක්විය යුතු බව.

(III) RAMIS පද්ධතියේ අදියර 2.0 ට අදාළ මූලික හඳුනාගැනීමෙන් බැහැරව ඉටු කිරීමට නියමිත අතිරේක අවශ්‍යතා ඇතුළත් ලියවිල්ලෙහි පිටපතක් හා එකී අවශ්‍යතාවල ප්‍රගතිය විගණනයට වාර්තා නොවීම හේතුවෙන් එම අදියරෙහි මූලික හඳුනා ගැනීමවලින් බැහැරව කරන ලද ගෙවීම්වල නිවැරදිතාවය විගණනයට පරීක්ෂා කළ නොහැකි විය.

ජාතික විගණන පනතේ 42 වගන්තිය ප්‍රකාරව විගණකාධිපතිවරයාට සහය දැක්විය යුතු බව.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 ආදායම් කළමනාකරණය

2.1.1 හිඟ ආදායම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය

ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් නිර්දේශය දැක්වීම

මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහයේ 128 (2) (ඇ) ඡේදය ප්‍රකාරව දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් අර්ධ වාර්ෂික හිඟ බදු වාර්තා පිළිවෙලින් ජූලි 31 හා ඊළඟ මුදල් වර්ෂයේ ජනවාරි 31 දිනට ප්‍රථම විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වේ. සමාලෝචිත වර්ෂයේ පළමු අර්ධ වර්ෂය සඳහා මාස දෙකක ප්‍රමාදයකින් යුතුව හා දෙවන අර්ධ වර්ෂය සඳහා මාසයක ප්‍රමාදයකින් යුතුව ඉදිරිපත් කරන ලද හිඟ බදු ආදායම් පිළිබඳ වාර්තා පිළිබඳ පරීක්ෂාවේ දී නිරීක්ෂණය වූ කරුණු පහත වේ.

(i) දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට එක් රැස් කර ගත යුතු සමස්ථ හිඟ බදු, දඩ හා පොළී ආදායම අයකර ගැනීමට පවතින හැකියාව මත අය කළ හැකි හා අය කිරීම් තාවකාලිකව අත් හිටවූ ලෙස වර්ග කර තිබුණු අතර ඒ අනුව, සමස්ථ හිඟ බදු, දඩ හා පොළී ආදායමෙන් සියයට 75කට වැඩි වටිනාකමක් තාවකාලිකව අත් හිටවූ බදු, දඩ හා පොළී ලෙස හඳුනා ගෙන තිබුණි.

විවිධ අංශ මගින් ලබා ගන්නා තොරතුරු මත වාර්තාව සකස් කරන බව

මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව නියමිත දිනට වාර්තා ඉදිරිපත් කළ යුතු වේ.

(ii) RAMIS පරිගණක පද්ධතියට අදාළව, 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට සමස්ථ හිඟ බදු, දඩ හා පොළී වටිනාකමින් සියයට 84ක් එනම්, රු.562,405,600,725 ක් අය කිරීම් තාවකාලිකව අත්හිටු වූ බදු, දඩ හා පොළී ලෙසත්, රු. 109,368,553,575 ක් එනම් සියයට 16 ක් අය කර ගත හැකි හිඟ බදු හා දඩ ලෙසත් හඳුනා ගෙන තිබුණි.

අභියාචනා, විරෝධතා හා නීති කටයුතු ආරම්භ කර තිබීම වැනි හේතු මත එම හිඟ බදු අත්හිටුවා ඇති බව

හිඟ බදු හා දඩ ශේෂ කඩිනමින් අයකිරීමට පියවර ගත යුතුය.

(iii) Legacy පරිගණක පද්ධතියට අනුව, 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට සමස්ථ හිඟ බදු, දඩ හා පොළී වටිනාකමින් රු.178,511,486,652 ක් එනම්, සියයට 76 ක් අය කිරීම් තාවකාලිකව අත්හිටු වූ බදු, දඩ හා පොළී ලෙස හඳුනා ගෙන තිබුණි.

-එම-

-එම-

ඒ අනුව, සමස්ථ හිඟ බදු, දඩ හා පොළී ආදායමෙන් සැලකිය යුතු ඉහළ වටිනාකමක් තාවකාලිකව අත් හිට වූ බදු, දඩ හා පොළී ලෙස ඉවත් වී යාම දෙපාර්තමේන්තුවේ ස්ථාපිත කාර්යන්ට අදාළ නිශ්චිත කාර්යසාධනයන්ට ළඟා නොවීමේ තත්වයක් බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

- (iv) 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට RAMIS හා Legacy පරිගණක පද්ධතිවලට අදාළව පැවති අයකළ හැකි හිඟ බදු, දඩ හා පොළී වටිනාකම්වලින් පිළිවෙලින් සියයට 34 ක් එනම්, රු.37,260,349,009 ක් හා සියයට 92 ක් එනම්, රු.49,541,396,875 ක් වසර 03 ඉක්ම වූ කාලයක් පුරා පවතින ශේෂයන් බව නිරීක්ෂණය විය. පිළිතුරු ලබා දී නොමැත. -එම-
- (v) RAMIS හා Legacy පරිගණක පද්ධතිවලට අදාළව පිළිවෙලින් එදිනට අය කිරීම් තාවකාලිකව අත් හිටවූ හිඟ බදු ශේෂයන්ගෙන් සියයට 34 ක් එනම්, රු. 190,228,513,511 ක් සහ සියයට 96 ක් එනම්, රු. 170,498,900,008 ක් වසර 03 ඉක්ම වූ කාලයක් පුරා පවතින ශේෂයන් බවත් නිරීක්ෂණය විය. ඒ අනුව, දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සත්‍ය වශයෙන්ම අය කර ගත හැකි බදු වටිනාකම් ලෙස හඳුනා ගත් හිඟ බදු මෙන්ම තාවකාලිකව අත් හිටවූ හිඟ බදු ශේෂයන්ද අය කර ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය ප්‍රමාණවත් කාර්යක්ෂමතාවයකින් යුතුව ක්‍රියාත්මක නොවන බව නිරීක්ෂණය විය. පිළිතුරු ලබා දී නොමැත. -එම-
- (vi) හිඟ බදු, දඩ හා පොළී ආදායම, බදු වර්ග අනුව විශ්ලේෂණයේදී, මුළු අය කර ගත හැකි හිඟ බදු ආදායම් වටිනාකමෙන් සියයට 70 ක් එනම්, රු.114,293,744,157 ක් එකතු කළ අගය මත බදු මුදල් බවත්, තෙවන පාර්ශවයන් විසින් රැස් කර ගන්නා ලද බදු ආදායම කාලානුරූපීව ප්‍රේෂණය කර ගැනීමට අවශ්‍ය පියවරයන් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ප්‍රමාණවත් පරිදි ක්‍රියාත්මක කර නොමැති බවත්, නිරීක්ෂණය විය. තවදුරටත් අයකර ගැනීමට ඇති හිඟ බදු මුදල් අයකර ගැනීම සඳහා මේ වන විට පියවර ගෙන ඇති බව -එම-

- (vii)** Legacy පරිගණක පද්ධතිය යටතේ වසර ගණනාවක සිට පවතින අහෝසි කරන ලද බදු වර්ගයන්ට අදාළ රු. 7,229,330,585 ක් වටිනා හිඟ බදු හා දඩ ශේෂයන් තව දුරටත් නිරීක්ෂණය වන අතර එහිදී, 2021 අංක 18 දරන මුදල් පනතේ II කොටසේ 14 සහ 15 වන වගන්ති ප්‍රකාරව සුදුසුකම් ලබන හිඟ බදු හඳුනා ගෙන කපා හැරීම කාර්යක්ෂමව ක්‍රියාත්මක කර නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.

අහෝසි කරන ලද බදුවලට අදාළව හිඟ බදු කපා හැරීම 2021 අංක 18 දරන මුදල් පනතේ II කොටසේ 11 වන වගන්තියට අනුකූලව සිදු කළ යුතු අතර එම කොන්දේසි වලට අනුකූල නොවන ශේෂයන් කපා හැරීමට කටයුතු කළ නොහැකි බව.

-එම-

- (viii)** 2014 අංක 14 දරන පනතින් සංශෝධිත 2010 අංක 16 දරන පැහැර හරින ලද බදු අය කර ගැනීමේ (විශේෂ විධිවිධාන) පනත යටතේ 2009 දෙසැම්බර් 31 දිනට ගෙවීම් පැහැර හරින ලද බදු අය කර ගැනීම සඳහා නියෝජ්‍ය කොමසාරිස් ජනරාල්වරයෙකු යටතේ දෙපාර්තමේන්තුව තුළ වෙනම අංශයක් (DTRU) ස්ථාපිත කර අදාළ හිඟ බදු අය කර ගැනීමට අදාළ විශේෂ විධිවිධාන පනවා තිබුණි. එම අංශයට 2015 දෙසැම්බර් 31 දින රු. 48,812,991,690 ක් හිඟ බදු හා දඩ ලෙස මාරු කර ඇති අතර මේ වන විට අංශය පිහිටුවා වසර 12 ක් ගත වී ඇතත්, 2022 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට රු. 22,120,036,394 ක් එනම් සියයට 45 ක් පමණක් නිරවුල් කර තිබුණි.

80, 90 දශකවල පටන් පැවත එන ඉතා පැරණි හිඟබදු ලිපිගොනු බවත් ඊට අදාළ තොරතුරු නොමැති වීම හේතුවෙන් එම බදු අයකර ගැනීම දැඩි අවිනිශ්චිත තත්වයක පවතී. 2023.04.30 දිනට ඉතිරිව ඇති බදු හා දඩ මුදල රු. 25,639,914,740 දක්වා අඩු කර ගෙන ඇති බව

-එම-

- (ix)** ඉදිරිපත් කර ඇති තොරතුරු පිළිබඳ සිදුකල නියැදි පරීක්ෂාව අනුව 2019, 2020, 2021 හා 2022 වර්ෂය තුළ මෙම අංශයේ හිඟ බදු නිරවුල් කිරීම මුදලින් රු. 2,583,148,892 ක් (සියයට 25 ක්) හා වෙනත් ප්‍රභවයන්ගෙන් නිරවුල් කිරීම් රු. 7,679,715,027 ක් (සියයට 75 ක්) බව නිරීක්ෂණය විය.

නිරීක්ෂණ නිවැරදි වන බව.

හිඟ බදු මුදල් නිරවුල් කිරීම මුදලින් කිරීමට ප්‍රමුඛතාව දිය යුතුය.

- (x) Legacy පරිගණක පද්ධති යටතේ පාලනය වූ කාලපරිච්ඡේදයන්ට අදාළව දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ගනු ලැබූ නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග (2007 - 2018 හා 2019 - 2022 කාලපරිච්ඡේදයන් තුළ ගොනු කර ඇති) පිළිවෙලින් රු.26, 150,871,589 ක් වටිනා නීති කෘත්‍යයන් 188 ක් හා රු. 31,445,998,814 ක් වටිනා නීති කෘත්‍යයන් 183 ක් වශයෙන් එකතු වටිනාකම රු. 57,596,870,403 ක් වූ මතභේදකාරී බදු හා දඩ මුදලකට අදාළ නීති කෘත්‍යයන් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වනවිටත් විසඳී නොතිබුණු අතර, එහිදී දෙපාර්තමේන්තුවේ නීති අංශයේ පවතින සේවක පුරප්පාඩු හා අදාළ අංශ නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ ක්‍රියාකාරී සහයෝගීතාවයකින් කටයුතු නොකිරීම යනාදී අභ්‍යන්තරික ගැටළු පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.

- (xi) 2022 ජූනි 30 දින වන විට Legacy හා RAMIS පද්ධති වලට අදාළව 2004 වර්ෂයේ සිට නිකුත් කරන ලද රු. 2,488,003,615 ක් වටිනා චෙක්පත් 4,831 ක් අගරුව තිබුණු බවත්, ඒහි ඇතුළත් වර්ෂ 03-10 අතර කාලයක් පුරා නිරවුල් නොවී පවතින අගරු චෙක්පත් ප්‍රමාණය මුළු අගරු චෙක්පත් සංඛ්‍යාවෙන් සියයට 66 ක් බවත්, බදු ආදායම් එකතු කිරීමේදී දිගින් දිගටම ඇතිවන මෙම තත්ත්වය මගහරවා ගැනීම සඳහා මෙන්ම චෙක්පත් නිරවුල් කර ගැනීම පිළිබඳ උචිත ප්‍රමාණවත් මඟපෙන්වීම් සිදු නොවීම මෙම අයහපත් තත්ත්වයට හේතුවී ඇති බවත් නිරීක්ෂණය විය.

- (xii) බදු ගෙවන්නන් විසින් තෙවන පාර්ශවයන්ගෙන් එකතු කළ අගය මත බදු වශයෙන් රැස්කර දෙපාර්තමේන්තුව වෙත චෙක්පත් මඟින් ගෙවනු ලැබූ බදු වලට අදාළව අගරු චෙක්පත් 3,471 ක වටිනාකම රු.1,980,596,605 ක් වූ අතර එය මුළු අගරු චෙක්පත් වටිනාකමෙන් සියයට 80 ක් විය. මෙසේ තෙවන පාර්ශවයන් විසින් වක්‍රව එම නඩුකර සම්බන්ධයෙන් මතභේදකාරී බදු හා දඩ මුදල්වලට දෙපාර්තමේන්තුවේ නීති අංශය නිරන්තරයෙන්ම නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවට ක්‍රියාකාරී කෘත්‍යයන් සහයෝගය ලබා දී ඇති බවත්, අධිකරණවල විභාග වන නඩුවල තීන්දු ප්‍රකාශයට පත් කිරීම දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තු පරිපාලනයෙන් බැහැරව සිදු වන කටයුත්තක් බවත්.

- (xii) බදු ගෙවන්නන් විසින් තෙවන පාර්ශවයන්ගෙන් එකතු කළ අගය මත බදු වලට අදාළ වටිනාකමින් රු. 1,743,973,763 ක් වූ අගරු චෙක්පත් 2853 ක් දක්වා නිරවුල් අදාළ කර ඇති බව.

බදු වශයෙන් රැස් කරන ලද ආදායම් ගෙවීමේදී අගරු වී ඇති චෙක්පත් සම්බන්ධයෙන් කඩිනම් ක්‍රියාමාර්ග නොගැනීම රජයේ ආදායම් අවහාවිතයට ඉඩ ලබාදීමක් ලෙස විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

- (xiii)** දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ආදායම් ඇස්තමේන්තු කර නොතිබුණු ආදායම් සංකේත 07 යටතේ රු. 2,667,312,580 ක් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විට රැස් කර තිබුණු අතර එහි ඇතුළත් දැනට අහෝසිකර ඇති බදු හෝ ගාස්තුවලට අදාළව සමාලෝචිත වර්ෂයේ එක්රැස්වන ආදායම, පෙර වර්ෂවලට අදාළව හිඟ ආදායම් වලින් එකතු වන බදු මුදල් ලෙස සැලකිය හැකිය. සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම් ප්‍රකාශය අනුව යටෝක්ත බදු වලට අදාළ ආදායම් රැස් කිරීම ,හිඟ ආදායම් පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ ඇතුළත් ඊට අදාළ හිඟ ආදායම් එකතු කිරීම් වලට සමාන විය යුතු වුවත්, රු.259,082,257 ක් වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.

හිඟ ආදායම් ප්‍රකාශයේ ඇතැම් විට දෝෂයන් තිබිය හැකි අතර, දෝෂ අවම කිරීමට සිදු කළ හැකි පියවර ගැනීමට කටයුතු කර ඇති බව.

සියළුම හිඟ බදු හා දඩ ශේෂ කඩිනමින් අයකිරීමට පියවර ගත යුතුය.
- (xiv)** 2015 ජූලි 20 දිනැති රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති වක්‍රලේඛ අංක 01/2015 හි 8 ඡේදය අනුව දැනට බල නොපැවැත්වෙන බදු හෝ ගාස්තුවල ආදායම් රැස් කිරීමක් වාර්තා වුවහොත් ආකෘතිපත්‍ර අංක 03 භාවිතා කරමින් සෑම ගිණුම් වර්ෂයක් අවසානයේ ඊට පසුව එළඹෙන මාසය ඇතුළත රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ට පිටපතක් සහිතව විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවද යටෝක්ත ආදායම් රැස් කිරීම් සම්බන්ධයෙන් ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.

මාසික වර්ගීකරණ වාර්තාව (A – 75) මගින් සියලුම ලැබීම් ආදායම් සංකේතාංක යටතේ වර්ගීකරණය කර ලබා දීම සිදු කරනු ලබන අතර දැනට බල නොපැවැත්වෙන බදු හෝ ගාස්තු වලට අදාළ ආදායම් රැස් කිරීම හඳුනා ගැනීමේ හැකියාව පවතින බව.

රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති වක්‍රලේඛ අනුව කටයුතු කල යුතු වේ.
- (xv)** 2018 ජනවාරි 05 දිනැති හා රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති වක්‍රලේඛ අංක 01/2015 (XI) අනුව ප්‍රේෂණ ගාස්තු ආදායම් ශීර්ෂ සඳහා වන සියළුම ආදායම් ගණන්දීමේ කටයුතු දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත පවරා තිබුණු අතර දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ප්‍රේෂණ ගාස්තු සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයට සහ ප්‍රේෂණ ගාස්තු විදේශ රටවල සිට ප්‍රේෂණය කරනු ලබන මුදල් මත අය කරන අතර, දෙපාර්තමේන්තුවට පාලනය කළ නොහැකි බව.

වක්‍රලේඛ ප්‍රකාරව ඇස්තමේන්තු කල ආදායම් රැස්කර ගැනීමට පියවර ගත යුතුය.

ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව රු. මි. 1 බැගින් ආදායම් ඇස්මේන්තු කර ඇතත් කිසිදු ආදායමක් රැස්කර ගැනීමට අපොහොසත් වී තිබුණි.

- (xvi) සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව ආදායම් සංකේත 04 කට අදාළව බදු ආදායම් රැස්කිරීමේ ශුද්ධ අගය ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 6 සිට 48 දක්වා පරාසයකින් යුතුව පහළ ගොස් තිබුණු බවත්, එහි සමස්ථ බලපෑම රු. 7,339,374,701ක් බවත් නිරීක්ෂණය විය.

ඒ ඒ ආදායම් සංකේතවලට අදාළව ආදායම් අඩුවීමට හේතු දක්වා තිබුණි.

වාර්ෂික ආදායම් ඉලක්ක නිවැරදිව ස්ථාපනය කිරීම හා ඒවා ලභාකර ගැනීමට කටයුතු කල යුතුය.
- (xvii) 2019 වර්ෂයට අදාළව පෙර බදු වාර්තා වල දක්වා ඇති අතිරේක බදු රැස් කිරීම සම්බන්ධයෙන් දෙපාර්තමේන්තු පරිගණක පද්ධතිය ඇසුරින් සිදුකල නියැදි විගණන පරීක්ෂාවේදී පෙර බදු වාර්තා වල දක්වා තිබූ බදු ලිපිගොනු 08 ක 2019 වර්ෂයේ ආදායම් බදු හා එකතු කළ අගය මත බදු වලට අදාළව රු 123,891,664 ක අතිරේක බදු අය කළ බවට වාර්තා කර තිබුණද 2022 සැප්තැම්බර් 20 දිනට පරිගණක පද්ධතිය අනුව එම කාල පරිච්ඡේදයන්ට අතිරේක තක්සේරු වාර්තා නිකුත් කර නොතිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

TIN අංකයකට අදාළව පමණක් පිළිතුරක් සපයා ඇත.

පෙර බදු වාර්තා වල නිවැරදිතාවය තහවුරුකර ගැනීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.
- (xviii) මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහයේ 128(2) (ඇ) ඡේදය ප්‍රකාරව විගණකාධිපතිවරයා වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට අර්ධ වාර්ෂික හිඟ බදු වාර්තාවල ඇතුළත් කේවල ශේෂයන්ගේ වටිනාකම රු 10,000,000 ට වැඩි බදු ගෙවන්නන් 24 දෙනෙකුට අදාළව පැවැති රඳවා ගැනීම් බදුවල අයකළ හැකි බදු ශේෂ RAMIS පද්ධතියට අනුව රු. 985,666,458 ක් වැඩියෙන් දක්වා ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

ප්‍රාදේශීය කාර්යාල, නගර කාර්යාල හා අනෙකුත් අංශ මගින් නිවැරදි බවට සහතික කිරීමෙන් අනතුරුව එවනු ලබන දත්ත අනුව දෙපාර්තමේන්තුවේ සමස්ත හිඟ බදු වාර්තාව පිළියෙල කිරීම සිදු කරනු ලබන අතර, එක් එක් වාර්තාවන්ගේ නිරවද්‍ය බව ලිපිගොනු අංක මට්ටමෙන් පරීක්ෂා කිරීමක් ප්‍රායෝගිකව සිදු කළ නොහැකි බව.

හිඟ බදු වාර්තා නිවැරදිව පිළියෙල කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

(xix) 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට හිඟ බදු වාර්තාවෙහි සංස්ථාපිත ආදායම් බදු මුදල්වල බදු ගෙවන්නන් 31 දෙනෙකුට අදාළ හිඟ බදු ශේෂ RAMIS පද්ධතිය අනුව රු.411,508,750 අධි ගණනය වී තිබුණු අතර 2022 ජුනි 30 දිනට රු.594,909,174 ක් වටිනා හිඟ බදුවලට අදාළ කාලපරිච්ඡේදයන් නිවැරදිව හඳුනා නොතිබුණි. -එම- හිඟ බදු වාර්තා නිවැරදිව පිළියෙල කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

(xx) 2018/2019 තක්සේරු වර්ෂයේ සිට තක්සේරු වාර්තා පද්ධතිය තුළින් නිකුත් නොවීම හේතුවෙන් 2020/2021 දක්වා හිඟ බදු වාර්තා නිවැරදිව පද්ධතිය තුළින් ජනනය නොවන අතර හිඟ බදුවලට අදාළ කේවල ශේෂ සංවලවයන් පිළිබඳ තොරතුරු පද්ධතිය තුළින් සිදු නොවීම හේතුවෙන් හිඟ බදු වාර්තා සඳහා එම කරුණු Manual සටහන් කිරීමට සිදුව තිබුණි. රජය විසින් ගත් ප්‍රතිපත්තිය නීත්‍ය මත නව පනත් හඳුන්වාදීම, පද්ධතිය ඒ සඳහා නවීකරණය කිරීමට මූල්‍ය පහසුකම් ලබා ගැනීමේදී සිදු වූ ප්‍රමාදය මත පද්ධතිය හරහා මෙම කටයුතු සිදු කිරීමට නොහැකි වීම මත දෙපාර්තමේන්තුවේ හිඟ බදු වාර්තාව RAMIS පද්ධතියේ හිඟ බදු පිළිබඳ දත්ත ඇසුරින් ලබා ගත නොහැකි මුත් තාවකාලිකව සකස් කළ පද්ධතියක් හරහා එම තොරතුරු ලබා ගැනීම සිදු කරනු ලබන බව. බදු සම්බන්ධ වාර්තා නිවැරදිව පද්ධතිය තුළින් ජනනය වන බවට කළමනාකරණය සහතික විය යුතුය.

මේ අනුව දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පිළියල කරන ලද හිඟ බදු වාර්තාවේ නිරවද්‍යතාව RAMIS පද්ධතිය ඇසුරින් විගණනයට තහවුරු නොවුණි.

2.2 බැරකම් හා බැඳීම්වලට එළඹීම විගණන නිරීක්ෂණය

ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් නිර්දේශය දැක්වීම

2022 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව බැඳීම් හා බැරකම් පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට වැය විෂය 02 කට අදාළව බැඳීම් හා බැරකම් රු. 2,130,464 කින් අඩුවෙන් ද, තවත් වැය විෂයකට අදාළව බැරකම් රු.3,402,666 වැඩියෙන් ද ,දක්වා තිබීම හා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් රු.194,140,500 ක් වටිනා දිගුකාලීන ගිවිසුම්වලට එළඹීම හේතුවෙන් උද්ගතව තිබූ බැඳීම් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ගිණුම් මගින් හෙළිදරව් කර නොතිබීම හේතුවෙන් 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල බැඳීම් හා බැරකම් පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ නිවැරදිතාවය විගණනයේ දී ගැටළු සහගත විය. රු.1,576,000 මුදල පමණක් බැරකම් ලේඛණයේ අඩුවෙන් සටහන් වී ඇති බව. ඒ සඳහාද 2022.12.31 දිනට 1403 වැය විෂය යටතේ ප්‍රතිපාදන ඉතිරිව පැවති බව. බැඳීම් හා බැරකම් පිළිබඳ ප්‍රකාශය නිවැරදිව පිළියෙල කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

2.3 අවිධිමත් ගනුදෙනු
(අ) අනුමත නොකළ ගෙවීම්

විධිමත් අනුමැතියකින් තොරව පහත සඳහන් ගෙවීම් සිදු කර තිබුණි.

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(i) කළමනාකරණ සේවා චක්‍රලේඛ අංක : 01/2019 හි 1.1 ඡේදය ප්‍රකාරව RAMIS ව්‍යාපෘතියේ කාර්යමණ්ඩල ගෙවීම් කිරීමට කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබා තිබිය යුතු වුවත් එම අනුමැතිය 2019 නොවැම්බර් 30 දින දක්වා පමණක් ලැබී තිබීම හේතුවෙන් අනුමැතියකින් තොරව 2019 දෙසැම්බර් සිට 2022 දෙසැම්බර් දක්වා රු. 91,550,864 ක් ගෙවා තිබුණි.</p>	<p>පිළිතුරු ලබා දී නොමැත.</p>	<p>සියළු ගෙවීම් සඳහා විධිමත් අනුමැතියක් ලබාගතයුතු බව හා එවැනි අනුමැතියකින් තොරව සිදුකරන ගෙවීම් සම්බන්ධයෙන් අදාළ නිලධාරීන්ගෙන් අධිභාර කළයුතු බව.</p>
<p>(ii) 2022 වර්ෂය සඳහා RAMIS ව්‍යාපෘතිය යටතේ දීමනා ගෙවීමේදී නිත්‍ය රාජකාරි සඳහා නිවාඩු අනුමත කර ගෙන තිබූ නිලධාරීන් සිව් දෙනෙකුට එම නිවාඩු කාලපරිච්ඡේදයන් සඳහා රු. 157,632 ක්ද, ව්‍යාපෘතියෙන් ඉවත්ව ගිය නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු වෙත ඉවත්ව යාමෙන් පසු රු. 23,848 ක්ද ගෙවා තිබුණි. දීමනා ගෙවීමට අදාළව රාජකාරි ඉටු කර ඇති බවට තහවුරු කිරීමට මනා අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රමවේදයක් පවත්වාගෙන නොයෑම හේතුවෙන් ඉහත දුර්වලතා පැන නැගී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය</p>	<p>පිළිතුරු ලබා දී නොමැත.</p>	<p>සියළු ගෙවීම්වල නිවැරදිතාවය තහවුරු කෙරෙන පරිදි මනා අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රමවේදයක් පවත්වාගෙන යාමට කළමනාකරණය කටයුතු කළයුතු බව</p>

2.4 බැංකු ගිණුම් මෙහෙයවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තු අභ්‍යන්තර විගණන ඒකකයේ විගණනයට ලක්වූ ප්‍රාදේශීය කාර්යාල 04 ක් වෙත ලැබී තිබූ රු. 22,291,279 ක් වටිනා වෙක්පත් 48 ක්</p>	<p>2021 අංක 10 දරණ දේශීය ආදායම් (සංශෝධන) පනත හා 2021 අංක 18 දරණ මුදල් පනත අනුව හිඟ දඩ මුදල් කපා හැරීමට නියමිත වීම,කොවිඩ් තත්ත්වය හේතුවෙන් සහන සැලසීම,බදු කපාහැරීම සඳහා බදුකරුවන්</p>	<p>නිසි අධීක්ෂණ ක්‍රමවේදයක් ක්‍රියාත්මක කරමින් වෙක්පත් මඟින් රැස්කරන බදු මුදල් යාවත්කාලීනව බැංකුගත කිරීමට කටයුතු කළයුතු බව.</p>

දිනට බැංකුගත නොකර විසින් සහන ඉල්ලීම,හිඟ බදු අත රඳවාගෙන පැවති කපා හැරීමට අදාළ නීතිමය අවස්ථා නිරීක්ෂණය වූ කරුණු මත පිහිටා අතර එම තත්වය මග කොමසාරිස් ජනරාල් විසින් හරවා ගැනීම සඳහා නිසි වක්‍රලේඛ හා මාර්ගෝපදේශ අධීක්ෂණ ක්‍රමවේදයක් නිකුත් කිරීම ආදී කරුණු ක්‍රියාත්මක කළ යුතුව හේතුවෙන් මෙම තත්වය පැවතුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 ව්‍යාපෘති ඉටු කිරීමේ ප්‍රමාදයන්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය

ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ නිර්දේශය අදහස් දැක්වීම

(අ) දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ නැංවීමේ අරමුණ පෙරදැරිව, ආදායම් පරිපාලන කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතිය (RAMIS) ක්‍රියාත්මක කිරීමට දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කටයුතු කර තිබුණු අතර, ඒ සඳහා 2014 වර්ෂයේ සිට 2022 සැප්තැම්බර් දක්වා රු. 7,153,012,199 ක මුළු පිරිවැයක් දරා තිබුණු බව විගණනයට වාර්තා කර තිබුණි. එහිදී RAMIS 1.0 අදියර සඳහා සිංගප්පූරු ඩොලර් 35,006,646 කට (පැවති විදේශ විනිමය මිල අනුව රු.බිලියන 04ක මුදලකට) සිංගප්පූරුවේ ආයතනයක් සමඟ ගිවිසුම් ගත වී තිබූ අතර එම පද්ධතියේ වැඩ කටයුතු නිම කර, මොඩියුල 2016 ජනවාරි 01 සිට ක්‍රියාත්මක කර තිබුණි. යටෝක්ත පද්ධතියේ නඩත්තු සේවා සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

(i) දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2016 ජනවාරි මස සිට 2020 ඔක්තෝබර් දක්වා වර්ෂ 04ක පද්ධති නඩත්තු සේවා කටයුතු පිළිතුරු ලබා දී නොමැත. සිංගප්පූරු ඩොලර් 5,880,313 (රු.725,882,619) පිරිවැයක් දරා තිබුණි 2020 ඔක්තෝබර් මස දී ගිවිසුම අවසන් වීමට නියමිතව නමුත් ඒ සඳහා අවශ්‍ය

RAMIS නඩත්තු පද්ධතියේ කටයුතු

සේවකයින් බඳවා ගැනීමට කටයුතු නොකිරීම හා මෘදුකාංග හා දෘඩාංග යාවත්කාලීන කිරීමට කටයුතු නොකිරීම මත එම පද්ධතිය භාර ගැනීමට දෙපාර්තමේන්තුවට නොහැකි වී තිබුණි. මේ හේතුවෙන් 2021 ජනවාරි 31 දක්වා මාස 03කින් කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුම දීර්ඝ කරමින් සිංගප්පූරු ඩොලර් 309,824 ක් (රු.46,826,053) ගෙවා තිබුණු අතර, නැවතත් 2021 පෙබරවාරි 01 දින සිට 2024 ජනවාරි 31 දක්වා වසර 03 කට සිංගප්පූරු ඩොලර් 21,053,371 කට (රු.බි.3.1 ක් පමණ) නඩත්තු සේවා කොන්ත්‍රාත්තුව සිංගප්පූරු සහයෝගීතා ආයතනයේ උප කොන්ත්‍රාත් කරුවකු වෙත ලබා දී තිබුණි. මෙහිදී නඩත්තු කටයුතු අදියර වශයෙන් පවරා ගත යුතු වුවද, කාර්යය මණ්ඩලය බඳවා ගැනීමේ ප්‍රමාදය හේතුවෙන් දෙවන අදියර පවරා ගැනීම 2023 දක්වා වසරකින් දීර්ඝ කිරීමට සිදු වී තිබුණු අතර, ගිවිසුම් ප්‍රකාරව Phase 01,02,03 හා 04 පිළිවෙලින් 2021 පෙබරවාරි, 2022 ජනවාරි, 2023 ජනවාරි හා 2024 ජනවාරි යන කාල පරාසයන් තුළ දී භාර ගැනීම සඳහා ගිවිසුම් ගත වී තිබුණි. නියමිත දිනට නඩත්තු කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව විසින් භාර ගැනීමට තවදුරටත් අපොහොසත් වුවහොත්, Phase 02 සඳහා ගිවිසුම් ගත දෙවැනි වසරට මසකට සිංගප්පූරු ඩොලර් 89,438 ක්ද, Phase 03 භාර නොගැනීම මත ගිවිසුම් ගත වී 3 වැනි වසරට මසකට සිංගප්පූරු ඩොලර් 191,498 ක් බැගින් අමතර පිරිවැය දැරීමට සිදු විය හැකි බව නිරීක්ෂණය විය.

දෙපාර්තමේන්තුවට භාර ගැනීමට කඩිනමින් ක්‍රියා කළයුතු බව.

(ii) 2017 අංක 24 දරන නව දේශීය ආදායම් පනත ක්‍රියාත්මක වීමත් සමඟ බදු පරිපාලනයට අදාළ බොහෝ ක්‍රම වේදයන් හා නීතීමය තත්වයන් වෙනස් වීමට හාස්නය වීම මත නව බදු පනත වෙනුවෙන් සිදු කළ යුතු සංශෝධනයන් සඳහා සිංගප්පූරු ආයතනයක් වෙත ව්‍යාපෘති 02 ක් යටතේ එම කටයුත්ත පවරා තිබුණි. ඒ අනුව RAMIS 2.0 අදියර A සඳහා සිංගප්පූරු ඩොලර් 1,760,000ක් (රු.මි.265ක් පමණ) කට හා ,2.0 අදියර B හිදී සිංගප්පූරු ඩොලර් 15,534,364 (රු.බි. 2.3 ක් පමණ) කට ගිවිසුම් ගත වී තිබුණි. මේ සම්බන්ධයෙන් පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- RAMIS පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක වීමේ දී ඇති වන ගැටළු සඳහා RAMIS පද්ධතියෙහි යම් යම් වෙනස්කම් සිදු කරනු ලබන බවත්, මේ සඳහා සිංගප්පූරු ආයතනයට එම වෙනස් කම් සිදු කිරීමට ගත වන මිනිස් දිනක් සඳහා සිංගප්පූරු ඩොලර් 1,333 ක් එනම් දළ වශයෙන් රු.185,017 ක් වැය වන බවත්, ඒ අනුව එම ආයතනයට මොඩියුල සංවර්ධනය කිරීමට ගෙවන පිරිවැයට අමතරව, මෙසේ සිදු කළ වෙනස්කම් සඳහා විටින් විට රු.71,723,662 ක් ගෙවා තිබුණු බව නියැදි විගණන පරීක්ෂාවකදී නිරීක්ෂණය විය. තවද පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී හා බදු සඳහා නිරන්තරයෙන් යෝජනා කරනු ලබන වෙනස්කම් පද්ධතියට ඇතුළත් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය නිරන්තරයෙන් ඇතිවන බවට, පද්ධතිය නිර්මාණය කිරීමේ දී/ පද්ධති අවශ්‍යතා විශ්ලේෂණයේ දී අවධානය යොමු නොකිරීම

පිළිතුරු ලබා දී නොමැත. රජයට අවම පිරිවැයක් ඇතිවන පරිදි කටයුතු කළයුතු බව

විටින් විට මෙම අමතර වියදම් දැරීමට හේතු වී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

- RAMIS 2.0 යටතේ, තක්සේරු වාර්තා නිකුත් කිරීමේ මොඩියුලය සංවර්ධනය නොවීම හේතුවෙන් 2022 මැයි 31 දිනට කාල කඩ ඉමට යටත් 2018/ 19 තක්සේරු වර්ෂයට අදාළව වූ ආදායම් බදු තක්සේරු වාර්තා නිකුත් කිරීම පද්ධතිය හරහා සිදුකළ නොහැකි බවත් මොඩියුල සංවර්ධනය නොවීම හේතුවෙන් 2018/19 තක්සේරු වර්ෂයෙන් ඉදිරියට පද්ධතිය හරහා නිලධාරීන් වෙත වැඩ අයිතම පැවරීමට නොහැකි වී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

(ආ) RAMIS පද්ධතිය සඳහා කාර්යය මණ්ඩලය පුහුණුව හා බඳවා ගැනීම

- (i) RAMIS ව්‍යාපෘතිය සඳහා පිළියෙල කරන ලද අවශ්‍යතා ලේඛනයට (Schedule of Requirements) හි 4.2.3 අනුව, පුහුණු සැලැස්මක් පිළියෙල කිරීමත් ඒ අනුව සිදු කළ යුතු පුහුණු පාඨමාලා සිදු කිරීම යනාදිය දක්වා තිබුණ ද දෙපාර්තමේන්තුව ඒ අනුව කටයුතු සිදු කළ බව හා සිදු කරමින් පවතින කටයුතුවල ප්‍රගතිය පරීක්ෂා කිරීමට තොරතුරු විගණනයට ඉදිරිපත් නොවීය.
- (ii) මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි විෂය පථයට අදාළ කාර්යයන් ආවරණය කිරීම සඳහා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමත කාර්යය මණ්ඩලයට අනුව කාර්යය මණ්ඩල උපනතාවය පිළිතුරු ලබා දී නොමැත.

RAMIS 2.0 මොඩියුලය සංවර්ධනය කිරීමේ කටයුතු කඩිනමින් නිම කළයුතු බව.

ජාතික විගණන පනතේ 42 වගන්තිය ප්‍රකාරව විගණකාධිපතිවරයාට සහය දැක්විය යුතු බව.

අනුමත කාර්යය මණ්ඩලය බඳවාගෙන රජයට අවම පිරිවැයක් වන පරිදි ව්‍යාපෘතිය මෙහෙයවීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

40 ක් වන අතර, එම පුරප්පාඩු සම්පූර්ණ කර ගැනීම සඳහා මෙතෙක් පියවර නොගැනීම, ව්‍යාපෘතිය දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට පවරා ගැනීම ප්‍රමාද වීම කෙරෙහි දැඩි ලෙස බලපා ඇති බව හා ඒ මත අතිරේක වියදම් දැරීමට සිදු වන බව නිරීක්ෂණය විය.

(ඇ) RAMIS ව්‍යාපෘතිය ස්ථාපනය සඳහා යොදවා ඇති කාර්යය මණ්ඩල වියදම

RAMIS පද්ධතිය ස්ථාපිත කිරීම වෙනුවෙන් පවත්වා ගෙන යනු ලබන ව්‍යාපෘති කාර්යාලයේ 2021 ගෙවීම් පිළිබඳ නියැදි පරීක්ෂාවට අනුව නිලධාරීන් 71 වෙන මාසිකව දළ වශයෙන් රු. 2,557,512 බැගින් මුදලක් ගෙවා තිබුණු අතර, 2020 වර්ෂයේ ඔක්තෝබර් සිට 2021 වර්ෂයේ ඔක්තෝබර් දක්වා කාල පරිච්ඡේදයට අදාළව RAMIS ව්‍යාපෘති කාර්යය මණ්ඩලය සඳහා රු.44,114,059 ක් ගෙවීම් කර තිබුණි. තවද, මෙම ව්‍යාපෘති කාර්යය මණ්ඩලය දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ රාජකාරී කටයුතු වල නිරත වන අතරතුරදී මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි කටයුතු සඳහා තම සේවා දායකත්වය ලබා දීම සිදු කරනු ලැබීමෙන් 2014 සිට 2022 වර්ෂය දක්වා ආසන්න වශයෙන් වසර 10කට ආසන්න කාලසීමාවක් නිත්‍ය රාජකාරී කටයුතු වලට බාධාවක් විය හැකි බවත්, ව්‍යාපෘතිය අප්‍රමාදව දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් භාර නොගැනීම දෙපාර්තමේන්තු සමස්ථ කාර්යක්ෂමතාවයට අහිතකර බලපෑම් ඇතිවිය හැකි බවත් නිරීක්ෂණය විය.

පිළිතුරු ලබා දී නොමැත.

අතිරේක ගෙවීමේදී රාජකාරී පරිභාහිරව යෙදෙන බවට සහතික කර ගැනීම කලමනාකරණයේ වගකීම බව

පාරිශ්‍රමිකයක් සාමාන්‍ය කාලයෙන් සේවයේ සහතික කර කලමනාකරණයේ වගකීම බව

(ඈ) RAMIS පද්ධතියට ආයතන 28 ක් සම්බන්ධ කිරීමේ ප්‍රගතිය

ආයතන 28 ක් RAMIS පද්ධතියට සම්බන්ධ කිරීමේ ප්‍රගතිය යටතේ මේ වන විට ආයතන 06 ක් සම්බන්ධ කර ඇති අතර ඉතිරි ආයතන මෙතෙක්

පිළිතුරු ලබා දී නොමැත.

RAMIS ආයතන සම්බන්ධ කිරීම පද්ධතියට කඩිනමින්

විවිධ ගැටළු පැවතීම හේතුවෙන් සම්බන්ධ කළ නොහැකි වී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

3.2 අනාර්ථික ගනුදෙනු

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) වර්තමානයේදී බදු පරිපාලනය සම්බන්ධ සමස්ථ ක්‍රියාවලිය පරිගණක පද්ධතිය හරහා මාර්ගගත ක්‍රමය ඔස්සේ සිදුවන අවධියක අවශ්‍යතාවය අධි ඇස්තමේන්තු කරමින් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මුද්‍රණය කර තිබුණු , උපදෙස් පත්‍රිකා ,ආකෘති පත්‍ර කට්ටල තොගයක් භාවිතයට ගත නොහැකිව දෙපාර්තමේන්තු ගබඩාවේ පවතින බවත්, මේ හේතුවෙන් රජයට සිදුව තිබුණු පාඩුව රු. 1,777,723 ක් බවත් නිරීක්ෂණය විය.	පිළිතුරු ලබා දී නොමැත	රජයට අවම පිරිවැයක් වන පරිදි වියදම් සැලසුම් කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම බව

3.3 කළමනාකරණ දුර්වලතා පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ආයතන සංග්‍රහය xxiv පරිච්ඡේදය, මුදල් රෙගුලාසි 113 (6) (ආ) ඡේදය හා 2020 සැප්තැම්බර් 02 දිනැති රාජ්‍ය මුදල් වක්රලේඛ අංක 01/2020 අනුව කටයුතු කරමින් විශ්‍රාම ගිය හා තනතුර හැරගිය නිලධාරීන් 09 දෙනෙකුට අදාල රු.1,456,174 ක් වූ ණය ශේෂය නිරවුල් කර නොතිබුණි.	අදාල නිලධාරීන්ගේ ණය ශේෂයන් ඇමුණුමක් මගින් දක්වා තිබුණි.	ආයතන සංග්‍රහය, මුදල් රෙගුලාසි හා වක්රලේඛ අනුව කටයුතු කරමින් අදාල ණය ශේෂ නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) (I) කැසිනෝ ව්‍යාපාර සඳහා තක්සේරු වර්ෂයන්ට අදාල වාර්ෂික බද්ද		
(i) 1988 අංක 40 දරන ඔට්ටු හා සුදු බදු පනතේ 2 වන වගන්තිය හා 2015 අංක 14 දරන ඔට්ටු හා සුදු බදු (සංශෝධන) පනත අනුව කැසිනෝ ව්‍යාපාර පවත්වාගෙන	එක් ව්‍යාපාරයක් අදාළ කාල පරිච්ඡේදය තුළ ව්‍යාපාර කටයුතු සිදුකර නොමැති බවත් දෙවන	අදාල බදුකරුවන්ගෙන් අයවියයුතු බදු මුදල් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

යන්නන් විසින් රුපියල් ව්‍යාපාරයෙන් තවදුරටත් මිලියන 200 වාර්ෂික බද්දක් රු.මි.300ක් අයවිය යුතු ගෙවියයුතු වුවත් කැසිනෝ මුදල අයකර ගැනීමට ව්‍යාපාර දෙකක් විසින් රු. කටයුතු කරමින් සිටින 440,980,000 ක් වටිනා වාර්ෂික බව බදු මුදල් ගෙවා නොතිබුණි.

- (ii) 2001 අංක 07 දරන ඔට්ටු හා සුදු බදු (සංශෝධන) පනත අනුව නියමිත දිනට පසුව ගෙවන යම් බද්දක් සඳහා සියයට 33 1/3 ක දඩ මුදලක් අය විය යුතු වුවත් , එකිනෙක වර්ෂ සඳහා කැසිනෝ ව්‍යාපාරවල ප්‍රමාද වී වාර්ෂික බදු ගෙවීම් සම්බන්ධව නියම කළ හැකි දඩ ප්‍රමාණය ලෙස ආසන්න වශයෙන් රු.1,558,295,125 ක් පමණ අය කර ගැනීමට දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කටයුතු කර නොතිබුණි.

දැක්වූ අයකිරීම් 2006, අංක 10 දරන දේශීය ආදායම් පනත අනුව කටයුතු කළයුතු බව පනත් ප්‍රකාරව කටයුතුකර බදු කරුවන්ගෙන් අය විය යුතු බදු මුදල් කඩිනමින් අයකර ගත යුතුය.

(II) කැසිනෝ ව්‍යාපාර සඳහා දළ එකතුව මත බදු අය කිරීම

- (i) දේශීය ආදායම් කොමසාරිස්වරයා විසින් ඔට්ටු හා සුදු බදු ව්‍යාපාර සම්බන්ධයෙන් දෙපාර්තමේන්තු ආකෘති පත්‍ර ප්‍රකාරව අදාළ කාර්තුවෙහි දළ ලැබීම් වාර්තා පමණක් ලබාගැනීම හා එම ලැබීම් වල නිවැරදිතාවය පරීක්ෂා කිරීමට හැකිවන පරිදි සුදුසු ශක්තිමත් අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රමවේදයන් ස්ථාපිතකර නොතිබීම හේතුවෙන් කැසිනෝ ව්‍යාපාර මත අය කළ යුතු දළ එකතුව මත බද්ද නිවැරදිව අය වන බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය නොවීය.

නව ආකෘතියක් යටතේ දළ එකතුව මත වාර්තා ලබාගැනීමට කටයුතු කර ඇති බව බදුකරු විසින් වාර්තා කරනු ලබන දළ ලැබීම් හෝ පිරිවැටුම වෙනම ම හඳුනා ගැනීමට හැකිවන පරිදි සුදුසු ශක්තිමත් අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රමවේදයන් ස්ථාපිතකළ යුතුය.

- (ii) 2013 අංක 19 දරන ඔට්ටු හා සුදු බදු (සංශෝධන) පනත හා ඊට අදාළ සංශෝධන අනුව දළ එකතුව පිළිබඳ වාර්තාව කාර්තුව අවසානයේ එළඹෙන මස 20 වන දිනට පෙර භාරදී එළඹෙන මස පළමුවන සතිය තුළ ගෙවිය 2019 සිට 2021 වර්ෂය දක්වා වසංගත තත්වය හේතුවෙන් දළ වාර්තා නොලැබුණු බව හා ඒ සඳහා දැක්වූ පැනවීමට කටයුතු නොකළ බව. පනත් ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු අතර බදු කරුවන්ගෙන් අයවිය යුතු මුදල් කඩිනමින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

යුතුය. වාර්තා භාරදීමට අපොහොසත් වන්නේ නම් රු. 50,000 ක උපරිමයකට යටත් දඩයක් ද, නියමිත දිනට නොගෙවන අවස්ථාවලදී යටෝක්ත පනත හා 2017 අංක 24 දරණ දේශීය ආදායම් පනත ප්‍රකාරව දණ්ඩන ද පැනවිය යුතුය. තක්සේරු වර්ෂ 2014/2015 වර්ෂවල සිට මේ දක්වා දල එකතුව පිළිබඳ වාර්තා දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට නියමිත දිනට භාර දී නොමැති අවස්ථාවලදී හා ගෙවිය යුතු බද්ද නියමිත දිනට නොගෙවීම මත අය කළ යුතු රු.342,281,284 ක් හිඟ දඩ හා ඊට අදාළ පොලිය අය කර ගැනීමට දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කටයුතු කර නොතිබුණි.

(III) කැසිනෝ ඇතුළත් වීමේ බද්ද අය කිරීම

2015 අංක 14 දරන ඔට්ටු ඇල්ලීම හා සුදු බදු (සංශෝධන) පනතේ 2 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව 2015 ජනවාරි මස 01 වන දින හෝ ඉන් පසුව ශ්‍රී ලංකාවේ සුදු ව්‍යාපාරය පවත්වා ගෙන යනු ලබන සෑම තැනැත්තකු විසින්ම එම සුදු ව්‍යාපාරය පවත්වා ගෙන යනු ලබන ස්ථානයට ඇතුල්වන සෑම තැනැත්තෙකුගෙන්ම ඇමරිකානු ඩොලර් 100 ක් හෝ පරිවර්තනය කල හැකි ඊට සමාන වෙනත් ව්‍යවහාර මුදලකින් හෝ ඊට සමාන ශ්‍රී ලංකා රුපියල් වලින් කැසිනෝ ඇතුළත්වීමේ බද්දක් අය කරනු ලැබිය යුතුය. මෙම බද්ද අයකිරීම 2016 - 2019 වර්ෂ දක්වා අහෝසිකර තිබුණ නමුත් නැවත 2019 වසරේ සිට කැසිනෝ ව්‍යාපාරික ස්ථානයට ඇතුළත්වන ශ්‍රී ලංකාවේ වාසික

2023 පෙබරවාරි සිට ඇතුළත්වීමේ බද්ද අයකිරීමට කටයුතු කර ඇති බව. පනත් ප්‍රකාරව කටයුතු කල යුතු අතර බදු කරුවන්ගෙන් අයවිය යුතු මුදල් කඩිනමින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කල යුතුය.

පුද්ගලයකු හෝ පුරවැසියකුගෙන් ඇමරිකානු ඩොලර් 50 ක මුදලක් ලෙස අය කිරීමට යෝජනා කරන ලද නමුත් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මෙම බද්ධ අය කර ගැනීම සම්බන්ධව කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි.

(IV) කැසිනෝ ව්‍යාපාර කර්මාන්ත අය බද්ද අය කිරීම

2015 අංක 10 දරණ මුදල් පනතින් පනවා ඇති කැසිනෝ ව්‍යාපාර කර්මාන්ත අය බද්ද ව්‍යාපාරිකයන් විසින් වාරික වශයෙන් ගෙවීමට කටයුතු කර තිබුණද, කැසිනෝ ව්‍යාපාර දෙකක් වෙනත් තවදුරටත් යටෝක්ත බද්දට අදාළව රු. 2,980,000,000 ක් වටිනා හිඟ බදු අයවිය යුතුව තිබුණි.

හිඟ බදු අයකර ගැනීම සඳහා නීති කටයුතු සිදු කෙරෙමින් පවතින බව.

පනත් ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු අතර බදු කරුවන්ගෙන් අයවිය යුතු මුදල් කඩිනමින් අයකර ගත යුතුය.

(V) ශ්‍රී ලංකාවේ කැසිනෝ ව්‍යාපාර සම්බන්ධ බදු කටයුතු පරිපාලනය හා කලමනාකරණය දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ ආදායම් පරිපාලන කලමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතියට මේ දක්වා ඇතුළත් කර නොමැති වීම හේතුවෙන් යටෝක්ත පද්ධතිය ස්ථාපනය කර බදු කටයුතු ස්වයංක්‍රීයකරණය තුළින් අපේක්ෂිත ප්‍රධාන අරමුණක් වන

මෙම ව්‍යාපාර සඳහා සීමිත බදු කරුවන් පමණක් සිටින අතර ලිපි ගොනු සංඛ්‍යාව සීමිත වීම හේතුවෙන් RAMIS පද්ධතියට ඇතුළත් කර නොමැති බව.

ඔට්ටු හා සුදු බදු ව්‍යාපාර සම්බන්ධයෙන් බදු කටයුතු පරිපාලනය හා කලමනාකරණය සඳහා සුදුසු ශක්තිමත් අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රමවේදයන් ස්ථාපිත කළ යුතුය.

බදු අධිකාරිය සමඟ බදුකරු සෘජුව සම්බන්ධ වීමෙන් සිදුවිය හැකි ගැටළු අවම කර ගැනීම හෝ දෙපාර්ශවය මනා විනිවිදභාවයකින් යුතුව කටයුතු කරන බවට තහවුරුවක් සිදු නොවිණි.

(ඇ) රාජ්‍ය ආයතන විසින් බදුකරුවන් වෙත ගෙවන ලද එකතු කළ අගය මත බදු (VAT) මුදල් පිළිබඳව රජයේ ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 5.4.12 වගන්තිය

ප්‍රකාරව කටයුතු කළයුතු අතර 2002 අංක 14 දරන එකතු කළ අගය මත බදු පනතේ 26 (1) වගන්තිය හා 21 (1) (ආ) වගන්තිය ප්‍රකාරව බදුකරුවන් විසින් කටයුතු කළ යුතුය. නියැදි විගණන පරීක්ෂාවකට අනුව, රාජ්‍ය ආයතන 6 ක් විසින් සිය සැපයුම්කරුවන්ට ගෙවන ලද VAT බදු එම බදුකරුවන් විසින් දෙපාර්තමේන්තුව අයවීමේදී පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

(i) සක්‍රීය බදු කරුවන් 305 දෙනෙකු විසින් එකතු කළ අගය මත බදු වශයෙන් 2019, 2020 හා 2021 වර්ෂ තුළ රු. 205,813,913 ක් වටිනා බදු මුදල් ඔවුන් විසින් ඉදිරිපත් කර තිබුණු VAT නිමවුම් උපලේඛන වල ඇතුළත් කර නොතිබීම හෝ අදාළ කාල පරිච්ඡේදයට නිමවුම් උපලේඛන RAMIS පද්ධතියට ඇතුළත් නොවීම හේතුවෙන් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ප්‍රේෂණය වී නොතිබුණි.	පිළිතුරු ලබා දී නොමැත.	රජයේ ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ අදාළ වගන්තිය සහ 2002 අංක 14 දරන එකතු කළ අගය මත බදු පනතේ වගන්ති ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.
(ii) බදු කරුවන් 14 දෙනෙකු විසින් VAT වාර්තා මගින් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත වාර්තා කළ වටිනාකම නිවැරදිව ගෙවීම් කර නොතිබීම හේතුවෙන් රු.524,665,221 ක් වටිනා බදු මුදල් රජයට අයවී නොතිබුණ අතර ඊට නියමිත වැඩ අයිතම විගණන දිනය දක්වා අවසන් කර නොතිබුණි.	පිළිතුරු ලබා දී නොමැත.	පද්ධතිය තුළින් නිලධාරීන් වෙත පැවරෙන වැඩ අයිතම කාලානුරූපීව නිමකර බදු මුදල් අය කර ගත යුතු බව.
(iii) අක්‍රීය බදු කරුවන් 05 දෙනෙකු වෙත ගෙවා තිබුණු රු. 569,506 ක් හා දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ එකතු කළ අගය මත බදු සඳහා ලියාපදිංචි වී නොතිබුණු බදුකරුවන් විසින් රු. 1,144,529 වටිනා බදු දෙපාර්තමේන්තුව වෙත අයවී නොතිබුණු අතර, රු.1,756,811	පිළිතුරු ලබා දී නොමැත.	පද්ධතිය තුළින් හා බදුකරුවන් වෙතින් ඇතිවන උභයතා /මගහැරීම් හා අනෙකුත් තාක්ෂණික දෝෂ නිවැරදිව කළමනාකරණය කිරීම කළ යුතුය.

ක් වූ VAT බදු ප්‍රමාණයන් සඳහා වාර්තා නිවැරදිව ලබා නොදීම හේතුවෙන් එම බදු මුදල් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත නිවැරදිව ප්‍රේෂණය වූ බව තහවුරු කර ගැනීමට නොහැකි වී තිබුණි.

තෙවන පාර්ශවයන් විසින් රාජ්‍ය ආයතන වෙතින් භාණ්ඩ හා සේවා සැපයීම් මත අයකර දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ප්‍රේෂණය කළ යුතු VAT බදු නිසි පරිදි අයවී නොමැතිවීම හා ප්‍රමාද වී අයවීම හේතුවෙන් එම බදු මුදල් රැස් කරන පාර්ශවයන්ට අයථා පරිහරණයට ඉඩ සැලසී ඇති බවත් , බදුකරුවන් වෙතින් යටෝක්ත VAT බදු මුදල් රජය වෙත අය කර ගැනීමට කටයුතු කරන දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ඒ සඳහා කාර්යක්ෂම සුදුසු විසඳුම් පියවර ගැනීමට කටයුතු කර නොමැති බවත් නිරීක්ෂණය විය.

(ඇ) **2018/19 තක්සේරු වර්ෂයෙහි සංස්ථාපිත ආදායම් බදු (CIT) සඳහා තක්සේරු වාර්තා නිකුත්කිරීමේ ක්‍රියාවලිය**

(I) 2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතෙහි 152 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් බදු අය විය යුතු සහ ගෙවීමට නියමිත දිනයේදී බදු නොගෙවා ඇති විට දී ගෙවීම කරන ලෙස ඉල්ලා සිටිමින් බදු ගෙවන්නා වෙත දැන්වීමක් යැවිය හැකි අතර යටෝක්ත පනතේ 135 (2) (ආ) වගන්තිය ප්‍රකාරව ස්වයංතක්සේරු වාර්තා ගොනු කල දිනයේ සිට මාස 30 ක් ඇතුළත සංශෝධිත හෝ අතිරේක තක්සේරු වාර්තා නිකුත්කල හැකි වේ. නමුත් විගණිත දිනය වන 2022 සැප්තැම්බර් 22 දින වන විටත් නියැදි පරීක්ෂාවකට අනුව

පිළිතුරු ලබා දී නොමැත. 2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතෙහි අදාළ වගන්ති ප්‍රකාරව කටයුතු කල යුතුය.

2018/2019 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ආයතන 47 කින් රු. 759,163,289 ක හිඟ බදු මුදල් අයකරගැනීමට/තක්සේරු වාර්තා ගොනු කිරීමට කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් නිසි පියවර ගෙන නොතිබීම හේතුවෙන් එම බදු මුදල් කාලාවරෝධයට ලක්ව තිබුණි.

(II) 2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතෙහි 157 වගන්තිය ප්‍රකාරව නියමිත දිනයට අදාළ බදු ප්‍රමාණය නොගෙවා ඇත්තේ නම්, ගෙවන්නා ගෙවීමට නියමිත දිනයේ සිට බදු ගෙවන දිනය දක්වා කාලපරිච්ඡේදය සඳහා එම ප්‍රමාණය මත පොලියක් ගෙවීමට යටත්විය යුතුය. ආයතන 02 ක් විසින් නියමිත දිනට පසුව ගෙවන ලද රු.10,087,748 ක බදු සඳහා යටෝක්ත වගන්තිය ප්‍රකාරව පොලී මුදල් අයකර නොතිබුණි.

පිළිතුරු ලබා දී නොමැත.

2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතෙහි 157 වගන්තිය ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.

(ඉ) බදු බැර තිබියදී බදු තහවුරු කිරීමේ සහතික/ නිශ්කාෂණ සහතික නිකුත් කිරීම

(I) මත්පැන් බලපත්‍ර අලුත් කිරීම සඳහා වූ බදු තහවුරු කිරීමේ සහතිකයට අනුව, බදු වර්ග සඳහා අදාළ ගෙවිය යුතු බදු ගෙවා ඇති බවට/ අදාළ බදු ගෙවීමට සතුටුදායක වැඩපිළිවෙලක් යොදවා ඇති බවට සහතික විය යුතුය. එහෙත් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මත්පැන් බලපත්‍ර හිමිකරුවන් වෙත බදු තහවුරු කිරීමේ සහතික නිකුත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් කොමසාරිස් ජනරාල් විසින් නිකුත් කරන ලද උපදෙස් අනුව, බදු තහවුරු කිරීමේ සහතික නිකුත් කිරීමේදී හිඟ බදු පිළිබඳ නොසලකා පෙර වර්ෂයේ ගෙවීම් පිළිබඳ පමණක් සලකා බලා නිශ්කාෂණ සහතික නිකුත් කර තිබුණු අතර, RAMIS පද්ධතිය තුළින් සිදුකල

පිළිතුරු ලබා දී නොමැත.

බදු නිශ්කාෂණ සහතික නිකුත් කිරීමේදී බදු වර්ග සඳහා අදාළ ගෙවිය යුතු බදු ගෙවා ඇති බවට/ අදාළ බදු ගෙවීමට සතුටුදායක වැඩපිළිවෙලක් යොදවා ඇති බවට සහතිකකර ගැනීමෙන් අනතුරුව බදු නිශ්කාෂණ සහතික නිකුත් කළ යුතුය.

නියැදි විගණන පරීක්ෂාවට අනුව බදුකරුවන් 06 දෙනෙකුගෙන් තවදුරටත් අයවිය යුතු රු. 5,192,556 ක බදු බැර තිබියදී අදාළ සහතික නිකුත් කර තිබුණි.

(II) අනෙකුත් අවස්ථාවන් වලදී නිශ්කාෂණ සහතික නිකුත් කිරීමේදී බදුකරුවන් 15 දෙනෙකුට අදාළව තවදුරටත් රු.24,269,657 ක බදු අයවිය යුතුව පැවතියදී, නිශ්කාෂණ සහතික නිකුත්කර තිබුණු බවත්, සහතික නිකුත් කිරීමේදී බදු වාර්තා බාරදී ඇති බවට සහතික වීමක් සිදුකරන නමුත් එලෙස බදු වාර්තා බාරදී නොමැති, අවස්ථා වලදී යටෝක්ත සහතික 10 ක් නිකුත් කර ඇති බවත්, RAMIS පද්ධතිය අනුව සිදුකළ නියැදි විගණන පරීක්ෂාවේදී නිරීක්ෂණය විය.

පිළිතුරු ලබා දී නොමැත.

බදු වර්ග සඳහා අදාළ ගෙවිය යුතු බදු ගෙවා ඇති බවට/ අදාළ බදු ගෙවීමට සතුටුදායක වැඩපිළිවෙලක් යොදවා ඇති බවට සහතික කර ගැනීමෙන් අනතුරුව බදු නිශ්කාෂණ සහතික නිකුත්කළ යුතුය.

(III) බදුකරුවකුගේ ආදායම් බදු වාර්තා අනුව 2012/2013, 2013/2014 සහ 2014/2015 යන තක්සේරු වර්ෂ සඳහා ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු (CIT) නියමිත පරිදි ගෙවා ඇති බව 2019 අප්‍රේල් 08 දිනැතිව දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිකුත් කරන ලද ලිපියෙහි සඳහන් වුවත්, LEGACY පද්ධතිය සහ RAMIS පද්ධතිය තුළ ගෙවීම් සටහන් අනුව යටෝක්ත කාලපරිච්ඡේද සඳහා එකතු වටිනාකම රු. 8,960,581 ක බදු බැරකමක් තවදුරටත් තිබියදී එම නිශ්කාෂණ සහතිකය නිකුත් කර තිබුණි.

පිළිතුරු ලබා දී නොමැත.

බදු වර්ග සඳහා අදාළ ගෙවිය යුතු බදු ගෙවා ඇති බවට/ අදාළ බදු ගෙවීමට සතුටුදායක වැඩපිළිවෙලක් යොදවා ඇති බවට සහතික කර ගැනීමෙන් අනතුරුව බදු නිශ්කාෂණ සහතික නිකුත්කළ යුතුය.

(ඊ) දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව සඳහා GP - 2 අය ක්‍රමය යටතේ විදුලි බල සැපයුම ලබා දී ඇති කාර්යාලයන්හි විදුලි බිල් ප්‍රමාද වී පියවීම හේතුවෙන් රු. 571,661 ක ප්‍රමාද පොලියක් විටින් විට දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ගෙවා තිබුණි. වියදම් පාලනයට අදාළ වක්‍රලේඛ වලට පටහැනිව දරන මෙම

එවකට රටේ පැවති අර්බුද මත විදුලි බලය විසන්ධි කිරීම් වළක්වාගැනීමට ප්‍රමුඛත්වය ලබාදීමට අවධානය යොමුකිරීම හේතුවෙන් රජයට සිදුවූ මෙම පාඩුවට අදාළව තවදුරටත් මුදල් රෙගුලාසි 210 (2) ප්‍රකාරව ඉදිරි

අදාළ වක්‍රලේඛ ප්‍රකාරව රාජ්‍ය වියදම් පාලනය සඳහා කටයුතු කළ යුතුය.

වියදම හේතුවෙන් රජයට සිදුව ඇති කටයුතු වහාම පාඩුව සඳහා මුදල් රෙගුලාසි 210 සංවිධානය කරනු ලබන (2) අනුව කටයුතු සිදුව නොමැති බව. බව.

4. මානව සම්පත් කළමනාකරණය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට සමස්ත පුරප්පාඩු සංඛ්‍යාව 437 ක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව 2020 හා 2021 වර්ෂවලදී පුරප්පාඩු සංඛ්‍යාව පිළිවෙලින් 320 ක් හා 387 ක් වී තිබුණි. මේ අනුව දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවක පුරප්පාඩු සංඛ්‍යාව ක්‍රමිකව වර්ධනයක් පෙන්නුම් කර තිබුණු අතර 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට එය සමස්ත අනුමත සේවක සංඛ්‍යාවෙන් සියයට 15 ක් විය.	ශ්‍රී ලංකා දේශීය ආදායම් සේවයේ III ශ්‍රේණියේ පුරප්පාඩු 71 ක් සඳහා බඳවා ගැනීමට අදාළ කටයුතු කෙරෙමින් පවතින බව.	දෙපාර්තමේන්තු පුරප්පාඩු තනතුරු සඳහා කාර්යය මණ්ඩලය බඳවා ගැනීමට කටයුතුකල යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වනවිට ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ තනතුරු 261 ක් පුරප්පාඩුව පැවති අතර එය පූර්ව වර්ෂයට වඩා තනතුරු 25 ක සංඛ්‍යාත්මක වර්ධනයකි.	වැඩ බැලීමේ පදනම මත නිලධාරීන් පත් කර අදාළ කාර්යභාරය පවරා ඇති බැවින් දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්ය සාධනය කෙරෙහි බලපෑමක් ඇති නොවන බව.	අත්‍යවශ්‍ය තනතුරු පුරප්පාඩු සඳහා බඳවා ගැනීමට කටයුතුකල යුතුය.
(ඇ) දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ ආදායම් පරිපාලන කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ සේවයේ I පන්තිය II,III ශ්‍රේණිවල නියෝජ්‍ය/සහකාර තනතුරු 10 ක් හා එම සේවයේ 2 පන්තිය II ශ්‍රේණියට අයත් තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණ නිලධාරී තනතුරු 29 ක් නොපමාව පිහිටුවීම සඳහා අනුමැතිය ලබාදී තිබුණි. කෙසේ වුවද, ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු තාක්ෂණ සේවයේ I පන්තිය II,III ශ්‍රේණියන්ට අයත් නියෝජ්‍ය /සහකාර අධ්‍යක්ෂ	මෙම පුරප්පාඩු සම්පූර්ණ කිරීම ඒකාබද්ධ සේවා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් සිදු කරනු ලබන අතර ඒ සම්බන්ධව කිහිප වතාවක්ම ඒකාබද්ධ සේවා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් දැනුවත් කිරීමට කටයුතු කර ඇති බව.	අත්‍යවශ්‍ය තනතුරු පුරප්පාඩු සඳහා බඳවා ගැනීමට කටයුතුකල යුතුය.

තනතුරු 12 ක් හා තෘතීයික මට්ටමේ තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණික නිලධාරී තනතුරු 28 ක් 2020 වර්ෂයේ සිට පුරප්පාඩුව පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.

(ඇ) RAMIS ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මකව පවත්වාගෙන යාමට හැකියාව සහිත කාර්ය මණ්ඩලයක් බඳවා නොගැනීම හේතුවෙන් මේ වනවිටත් ව්‍යාපෘතිය දෙපාර්තමේන්තුවට පවරා ගැනීමට නොහැකි වී තිබුණු අතර, RAMIS පද්ධතියට අයත් මොඩියුල 24 , අදියර 03 ක් යටතේ නව කාර්ය මණ්ඩල බඳවා ගැනීමක් සහිතව පවරා ගැනීමේ සැලැස්මට අනුව කටයුතු කිරීමට දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ඊට අවශ්‍ය නිසි මැදිහත්වීම සිදු නොකිරීම හේතුවෙන් යථෝක්ත ව්‍යාපෘතිය දෙපාර්තමේන්තුව වෙත පවරා ගැනීම දිගින් දිගටම ප්‍රමාද වී අතිරේක වියදම් ද දරමින් සිටින බව නිරීක්ෂණය විය.

පිළිතුරු ලබා දී නොමැත. අත්‍යවශ්‍ය තනතුරු පුරප්පාඩු සඳහා බඳවා ගැනීමට කටයුතුකල යුතුය.